

Petr Sokol: Extremisté si zaslouží odpor

22.února 2010

www.ods.cz

22.02.2010

Během ledna se rozběhlo druhé kolo snahy o rozpuštění Dělnické strany. Zatím nemůžeme tušit, jaký bude druhý rozsudek Nejvyššího správního soudu v této věci a musíme si počkat do únorového jednání tohoto soudního dvora. Už teď je ale jasné, že celý proces otevřel řadu zásadních otázek.

Uvedme jen několik z nich: Je demokratické rozpouštět politické strany? Posílí, nebo oslabí případné rozpouštění extrémní politický proud, který nyní nejviditelněji zastupuje právě Dělnická strana a její předseda Vandas? Je Dělnická strana opravdu za hranou českých zákonů?

Demokracie se umí bránit

Nejpozději od druhé světové války převládl v Evropě názor, že demokracie potřebuje obranu před stranami a hnutími, které usilují o její zničení. To se projevilo v několika případech, kdy byly v západní Evropě rozpuštěny extrémní politické strany. Jako klasický příklad takového postupu se uvádí rozpouštění neonacistické Říšské socialistické strany (SRP) v Německu v roce 1952 nebo zákaz německých komunistů, provedený v SRN v rámci stejného postupu Spolkovým ústavním soudem.

Ze zkušeností obou těchto zákazů můžeme vyvozovat názor, jaký vliv by případný zákaz české Dělnické strany měl na politickou a volební sílu extremistického proudu.

Obecně samozřejmě platí, že zákazem konkrétní strany celý politický proud nezmizí. I v případě obou stran, které byly v minulosti rozpuštěny v SRN, došlo dříve nebo později k tomu, že se funkcionáři a část členstva zakázané strany postupně transformovala do jiné politické strany. A stejný vývoj můžeme očekávat v případě zákazu Dělnické strany. Předseda „dělníků“ Vandas si již kolonizoval jednu z „pidistraniček“! a přetvořil její název, aby co nejvíce připomínala současnou Dělnickou stranu.

Překážky pro extremisty

Tento fakt může být používán samozřejmě jako pádný argument proti zákazu extremistů. Proč rušit stranu, když víme, že bude stejně v budoucnu obnovena pod jiným názvem, ale se stejným obsahem? Nepomáháme spíše extremistům, když jim dodáváme v očích jejich potenciálních příznivců aureolu mučednictví? Do jisté míry samozřejmě ano, ale podle mého názoru jsou tyto „náklady“ vykompenzovány „zisky“ v podobě jasného signálu, že extremisté dělají něco za hranicí zákona i obecné slušnosti. Snaha pohnat extrémní stranu k spravedlnosti vysílá signál nejenom celé společnosti, ale i samotným extremistům. Opačný postup, kdy se je stát nebude snažit za přestoupení zákona trestat, by totiž extremisté jistě vnímali v rámci jejich mentality boje s demokratickým režimem jako slabost a bezzubost protivníka.

Zohlednit je třeba i fakt, že extremistům rozpouštěním původní strany přibude práce se zakládáním a propagací nového subjektu. To si oboje vyžádá určitý čas a s trochou nadsázky můžeme říct, že sice úplně neplatí, že „kdo zakládá novou stranu, nezlobí“, ale určitě platí, že má na „zlobení“ méně času. V případě Dělnické strany je výhodou jejího rozpouštění navíc i fakt, že by přišla o státní finanční podporu, kterou dostává díky tomu, že před rokem překročila hranici jednoho procenta při volbách do Evropského parlamentu.

Vraťme se ke konkrétnímu případu české Dělnické strany. Nikdo soudný jistě nepochybuje o propojení strany s neonacistickou scénou, o inspiraci alespoň její části v neonacistických myšlenkách a symbolech či o tom, že tato strana si libuje v násilných akcích. Kdo pochyboval, ztratil jistě iluze po násilných střetech v Janově nebo na Národní třídě. „Dělníci“ se rádi dovolávají pořádku, ale, jak ukázaly minimálně tyto dva zmíněné případy, v reálu neváhají provádět násilné útoky na jiné občany i pořádkové síly. Stejně tak vytváření jejich „Ochranných sborů“ jako zárodku stranické milice do současné demokracie jistě nepatří. Sečteno a podtrženo: Dělnická strana náleží k extrémním

stranám a porušuje české zákony. Problém samozřejmě nastává s dokazováním všeho zmíněného. Zde je na místě trpělivost. Není vhodné poddat se emocím a tlačít na rychlé rozpuštění bez právního podkladu. To by extremisty jen posílilo. Je třeba nalézt konkrétní a dokazatelné porušení zákonů ze strany „dělníků“ a až pak stranu rozpustit. Pozornost by měl stát také věnovat individuálním trestání výtržníků a násilníků z akcí Dělnické strany, protože tam je důkazní situace jednodušší.

Stejně tak platí, že pokud se Dělnickou stranu v nynějším procesu rozpustit nepovede, je třeba v tomto úsilí i nadále pokračovat. Neúspěch by přece nebyl porážkou demokracie, tou by bylo jen rozhodnutí o rozpuštění extrémní strany bez právního podkladu. Vše ostatní extremistům ztěžuje cestu za prosazením jejich nevábných cílů.

Dvojí metr

Hovoříme-li o boji s pravicovým a xenofobním extremismem, nesmíme zapomínat na jev, který bohužel téměř v celé Evropě doprovází tuto snahu. Je jím výrazná nevyváženost postojů k pravicovému a levicovému extremismu. Zatímco představa, že bude v některé z evropských demokracií existovat strana s názvem fašistická nebo nacistická, je našťastí z říše špatných snů, komunistickými a krajně levicovými stranami všech odstínů se evropská politika ale jen hemží. A bohužel se většinový politický názor v Evropě nepozastavuje ani nad tím, že tyto politické subjekty bez uzardění mnohdy nosí ve svém názvu přímo přívlastek „komunistická“.

Totéž platí pro propagaci symbolů násilných hnutí. Hákový kříž a další symboly jsou bohudík v klatbě, rudé hvězdy či třeba trička s Che Guevarou prochází bez povšimnutí. Prosazovat je proto třeba důsledný postih nejenom pravicového, ale i levicového extremismu.

Vyšlo v Listech ODS 1/2010